

Nr 420.

Av herr Nordborg m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående stödåtgärder för den svenska sjöfartsnäringsen.

Kungl. Maj:ts proposition nr 238 angående vissa stödåtgärder för den svenska sjöfartsnäringsen avser bland annat anordnande av stödlån till rederiföretag med medel ur rederilånefonden samt genomförande av vissa ändringar i de allmänna villkoren och bestämmelserna för rederilån. För stödlånen föreslås en räntesats av 4 procent. Beträffande rederilånen avses ej ändring uti den för närvarande till 4½ procent fastställda räntesatsen. I det av kommerskollegium med sakkunniga avgivna betänkande i ämnet, som ligger till grund för propositionen, hade föreslagits en räntesats av 3 procent för stödlånen samt nedsättning av räntan från 4½ procent till 4 procent för rederilånen.

Den av kommerskollegium framlagda utredningen rörande sjöfartsnäringsens nuvarande läge har — såsom även departementschefen givit uttryck åt — klart ådagalagt behovet av stöd åt denna näringsgren. Gentemot kollegii och de sakkunnigas nyssnämnda förslag beträffande räntesatserna för ifrågavarande lån har emellertid ställts den allmänna princip, att vid statlig utlåning låneräntan ej finge understiga medelräntan för statens fasta upplåning annat än om lånefond i fråga till motsvarande del tillfördes skattemedel. Med de nu föreslagna stödlånen avses dock endast en *engångsutlåning*, för vilken ej samma krav i ifrågavarande hänseende synas behöva upprätthållas som för en för obestämd tid fortlöpande statlig låneverksamhet. Med hänsyn till stödlånens allenast tillfälliga karaktär är det också som departementschefen funnit sig kunna för dessa lån föreslå en räntesats av som nämnts 4 procent, utan att någon investering av skattemedel ansetts erforderlig, ehuru medelräntan å statens fasta upplåning utgör 4,19 procent. Det synes vid sådant förhållande icke kunna möta väsentligt större betänkligheter att gå ett steg längre och för stödlånen fastställa en räntesats av 3 procent i enlighet med vad kollegium och de sakkunniga föreslagit. I betraktande av de härigenom ökade möjligheterna att vinna syftet med stödaktionen torde den ränteförlust, som staten finge vidkännas, få anses vara av jämförelsevis mindre betydelse. Härvid torde jämväl böra beaktas särskilt det förhållandet att med visshet kan förutses, att, i mån som konvertering sker av utelöpande statslån, medelräntan för statens upplåning kommer att inom jämförelsevis kort tid nedgå till 4 procent och därunder.

Beträffande rederilånen ligger räntefrågan delvis annorlunda till. Med dem avses en kontinuerlig låneverksamhet och räntesatsen skulle sålunda icke få understiga medelräntan för statens upplåning. Med hänsyn till vad nyss anförts rörande den sannolikt snart inträffande nedgången av medelräntan för statens upplåning torde det icke innebära alltför stort avsteg från den berörda principen, om denna räntesänkning redan nu något föregreps genom att räntan

för rederilånen fastställdes till 4 procent. Att sålunda en räntesänkning skulle komma att isolerat genomföras beträffande *en* statlig lånefond (för rederinärningen) synes motiverat därav, att denna näring i alldeles särskilt hög grad har att kämpa mot svårigheter, som sammanhånga med internationella förhållanden.

I detta sammanhang torde få något beröras jämväl frågan om räntan å de föreslagna s. k. sekundärlånen. Kommerskollegium och de sakkunniga, som förutsatt, att denna ränta skulle år från år fastställas av Kungl. Maj:t, hava härutinnan föreslagit föreskrift därom, att räntan icke skulle få understiga vare sig räntan å det för fartyget beviljade lånet från skeppshypotekskassan eller medelräntan för statens upplåning mot obligationer under det budgetår, som närmast föregått det, varunder lånet beviljats, med tillägg av en halv procent. Kungl. Maj:t har emellertid, i anslutning till förslag av statskontoret, föreslagit en fast räntesats tillsvidare av $4\frac{1}{2}$ procent. Väl synes den av kollegium och de sakkunniga föreslagna grunden för räntesatsens fixerande vara ur flera synpunkter mera ändamålsenlig, men då en räntesats av $4\frac{1}{2}$ procent på nu ifrågasvarande lån torde få anses för närvarande lämpligt avvägd, föreligger nu icke tillräcklig anledning att härutinnan föreslå ändring.

På grund av det ovan anförda hemställas,

att riksdagen måtte antaga de i propositionen nr 238 framlagda förslag med den ändring, att räntesatsen för de avsedda stödlånen fastställas till 3 procent och för rederilånen till 4 procent.

Stockholm den 28 april 1936.

O. A. Nordborg.

Knut Petersson.

D. Hansén.

Gösta Rahmn.